

РЕШЕНИЕ

№ 18

гр. София, 23.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Снежана Душкова

Членове: Иван Стойчев
Карамфила Тодорова

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
в присъствието на прокурора Л. Тр. К.
като разгледа докладваното от Снежана Душкова Въззивно наказателно дело
от общ характер № 20221000600828 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава 21-ва от НПК.

С присъда № 260041 от 14.12.2021г., постановена по НОХД № 174/20г., СНС/закрит/, 14-ти състав е признал подсъдимия П. Л. Г. за **ВИНОВЕН** в извършване на престъпление по чл. 244 ал.2 вр ал.1 вр чл.243 ал.1 НК, изразяващо се в това, че от неустановена дата в средата на юли 2015 г до 19.07.2015 г, 01,30 ч, в гр. ***, ж.к. ***, бл.***, ет.***, в стая за електромери, е държал в големи количества подправени (неистински) парични знаци с курс в страната и в чужбина, а именно 88 бр. банкноти с номинал от по 200 евро, като знаел, че са подправени, като на основание цитирания законов текст и чл.55 ал.1 т.1 вр чл. 54 НК, чл.37 ал.1 т.1 от НК го е осъдил на една година „**ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**“, като го е **ОПРАВДАЛ** по обвинението, че е държал тези вещи от неустановена дата през 2015 г. до приетия начален момент - неустановена дата през средата на юли 2015г. На основание чл.66, ал.1 от НК, съдът е отложил изпълнението на наказанието за срок от 3 години.

Със същата присъда, специализираният съд /закрит/ е признал подсъдимия П. Л. Г. за **невиновен** в извършване на престъпление по чл. 321,

ал.3 пр.2 т.2 вр ал.2 НК, изразяващо се в това, за времето от ноември 2014 г до 19.07.2015 г в гр. София да е участвал в организирана престъпна група по чл. 93 т.20 НК, поставила си за користна цел извършване на престъпление по чл. 244 ал.2 вр чл. 243 ал.2 т.2 НК (изготвяне, преправяне, придобиване, държане на неистински парични знаци с курс в страната и чужбина...или други държавни ценни книги) и по чл. 244 ал.2 вр ал.1 НК (държане, придобиване и служене с парични знаци със съзнанието, че са подправени), с участници И. Н. П., В. Ж. Р., С. С. З., М. Р. Н. и Н. Я. М., като го е ОПРАВДАЛ по повдигнатото обвинение.

На основание чл. 53, ал.2, б. „а“ от НК съдът е постановил отнемане в полза на Държавата на неистинските банкноти, като същите бъдат унищожени.

Срещу така постановената присъда са постъпили протест от Сп.прокуратура (закрита) и жалба от защитника на подсъдимия П. Л. Г. - адв. И. Д.. В протеста на прокуратурата са развити доводи за неправилно приложение на закона и се съдържа искане за частична отмяна на присъдата в оправдателната ѝ част и постановяване на нова осъдителна присъда по първоначалното обвинение за извършено престъпление по чл.321,ал.3,пр.2,т.2,вр.ал.2 от НК. Заявено е и искане за изменение на присъдата по отношение обвинението по чл.244,ал.2 от НК и за отмяна приложението на чл.66,ал.1 от НК.

В жалбата на адв. Д. са развити доводи за незаконосъобразност на присъдата в осъдителната ѝ част и са изложени подробни аргументи за недоказаност на обвинението, за нарушено право на защита, като се поддържа искане за постановяване на оправдателна присъда по обвинението по чл.244,ал.2 НК. Протестът и жалбата не съдържат доказателствени искания.

Страните поотделно не са взели становище по протеста и жалбата при изпратени преписи.

В закрито заседание по реда на чл.327 и сл. от НПК, САС не намери необходимост да допусне разпит на подсъдимия или събиране на други доказателствени материали.

Пред въззивната инстанция, представителят на апелативна прокуратура поддържа протеста. Счита, че в хода на ДП и на съдебното производство са събрани доказателства, категорични за това, че на посочените в обвинителния

акт дата и място подсъдимият заедно с още пет лица е участвал в организирана престъпна група, поставила си користна цел да придобива, преправя и държи неистински парични знаци или други държавни ценни книжа и да държи, придобива и си служи с парични знаци, за които знае, че са подправени, при изяснена от фактическа страна обстановка. С оглед което намира за осъществен състава по чл.321, ал.3 и по чл.244, ал.2 вр.чл. 243, ал.1 НК. В насока наличието на трайност и структурност на ОПГ са както доказателствата, възпроизведени чрез изготвените и приложени по делото ВДС чрез използвани СРС, така и показанията на конкретни свидетели, имащи отношение в тази връзка и водещи до извод за последователност на действията на участниците в групата, устойчивостта на връзките помежду им и създаваната им целеустременост към постигане на предварително набелязаната цел, а именно вършене на престъпления против паричната и кредитната система на страната. В този смисъл, въпреки че обстоятелствата по делото са изяснени в нужната пълнота за един правилен и законосъобразен извод, свързан с обвиненията по чл.244 НК, според държавното обвинение начина на изпълнение на наложеното наказание е неправилен, като се поддържа, че за постигане на целите по чл. 36 от НК наказанието следва да бъде изтърпяно ефективно. В заключение застъпва становището, че първоинстанционният съд с присъдата е направил неверни фактически изводи, като непълно, невсестранно е обсъдил събраните по делото доказателствени източници, касаещи и двете обвинения, и неправилно е приложил разпоредбата на чл.66 ал.1 НК по отношение на изтърпяване на наказанието предвид осъдителната част от присъдата. По изложените съображения, моли за отмяна на присъдата в частта, в която подсъдимият Г. е оправдан по обвинението му за извършено престъпление по чл.321 НК като бъде осъден за това престъпление, както и да бъде изменена присъдата в нейната осъдителна част с отмяна на приложението на чл.66, ал.1 НК, като на подс. Г. му бъде наложено наказание „лишаване от свобода“ в размера, поискан от СП в протеста.

Подсъдимият П. Г., редовно призован, се явява лично и се представлява от защитника си- адв. Д.. Последният поддържа жалбата, като счита, че присъдата на СНС в осъдителната ѝ част е неправилна и незаконосъобразна. Сочи, че видно от протокол за съдебно заседание от 12.06.2020г. на етап съдебно следствие СпН С е установил, че обвинителния акт е процесуално

нередовен и поради процесуалните пороци съдът не може да се произнесе с акт по същество по така повдигнатото обвинение, като е посочил констатираните дефекти. Първостепенният съд е следвало да установи пороците в разпоредително заседание, но вместо това след провеждане на съдебното следствие е спрял производството и е отправил преюдициално запитване към Съда на ЕС. Според защитата обаче, решението на Съда на ЕС представлява теоретично разсъждение на тема възможно ли е да се установи обективната истина, без да бъдат нарушени правата на подсъдимия и в този смисъл намира, че с подхода първоинстанционният съд да приложи разширително тълкуване на нормата на чл. 287, ал. 1 НПК, като даде възможност на прокуратурата да измени обвинението след като практически е приключил етапа съдебно следствие е нарушен НПК. Набляга, че правото на обвиняемия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението е динамичен процес, който в съдебна фаза се реализира на етап „разпоредително заседание“ и етап „съдебно следствие“. В посочените етапи подсъдимият може да реализира най-пълноценно правото на доказателствени искания, в наказателното производство. На етап съдебно следствие се гарантира правото на подсъдимия да възразява срещу допускането от съда на обвинителен доказателствен материал и да има активно поведение срещу уличаващи подсъдимия показания. Защитната теза може да се оформи единствено на етап „съдебно следствие“, като ответна функция на обвинението, ето защо възприетият подход от първоинстанционния съд за допускане на ново обвинение след практически приключил етап „съдебно следствие“ е неправилен и незаконосъобразен. В тази връзка се поддържа, че е нарушено правото на защита на подсъдимия. На следващо място, подчертава, че използвайки отправеното преюдициално запитване, съдът незаконосъобразно си е позволил да даде задължителни указания на прокуратурата относно коректната правна квалификация по пункт втори от ОА. Независимо от последното, след повдигане на измененото обвинение прокуратурата не отстрани напълно посочените пороци в ОА, доколкото отново не е конкретизирана частната характеристика на деянието, тоест дали подправените знаци са неистински или преправени, с оглед което се поддържа, че е нарушено правото на подсъдимия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението. Незаконосъобразно СпНС в осъдителната част на присъдата е добавил към общата характеристика

подправени парични знаци в скоби частната им характеристика неистински парични знаци, като дописва обвинителния акт. На следващо място, в хода на съдебното следствие не било установено подсъдимият да е имал фактическа власт над инкриминираните вещи, доколкото самостоятелен достъп до стаята за електромери към процесната 2015г. са имали минимум пет установени по делото лица, живущи в процесния блок. Достъп до помещението са имали и неопределен брой неустановени по делото лица, като това са инкасаторите от енергото и служители на кабелната телевизия. Изтъква наличието и на други процесуални нарушения, сред които отсъствието на подсъдимия и поемните лица при проведеното претърсване в стая за електромери на 19.07.2015г., които според защитата съставляват съществено неотстранимо нарушение на процесуалните правила, респективно превръщат протокола за претърсване и изземване в невалидно писмено доказателствено, което следва да се изключи от доказателствената съвкупност. На свой ред, видно от заключенията на изготвените дактилоскопни експертизи по делото не били открити следи от подсъдимия, както върху подправените парични знаци, така и върху прозрачен полиетиленов джоб и процесните кутии. Този факт допълвал логически доказателствената съвкупност, оневинявайки подсъдимия, т.к. обвинението е за държане на подправени парични знаци, което предполага мануален контакт на подсъдимия и наличие на дактилоскопни следи от подзащитния му, каквито липсвали. Предвид изложеното настоява за отмяна на първоинстанционната присъда в осъдителната част, като бъде постановена нова такава, с която подс. Г. бъде оправдан.

Подсъдимият П. Г., поддържа казаното от защитата. В предоставената му последна дума, моли да бъде оправдан.

Съдът, като взе предвид подадените протест от СП/закрита/ и въззивна жалба от защитника на подсъдимия Г.- адвокат Д., доводите на страните в съдебно заседание, и след цялостна проверка правилността на атакувания съдебен акт в съответствие с изискванията на чл.313 и чл.314, ал.1 от НПК, намери за установено следното:

Изпълнявайки задълженията си за цялостна проверка на правилността на атакуваната присъда, въззивният съд преди да се занимае по същество констатира, че са допуснати съществени процесуални нарушения, рефлектиращи върху законосъобразността на постановената присъда, както в

хода на досъдебното производство, така и в хода на съдебното такова пред първоинстанционния съд.

Съобразно горното, въззивният съд установи, че при постановяване на присъдата, първоинстанционният съд е допуснал съществено процесуално нарушение, тъй като е дал ход на съдебното следствие за събиране на доказателства по обвиненията, повдигнати на подсъдимия с обвинителен акт, който не отговаря на изискванията на чл. 246, ал.2 и ал. 3 от НПК, вместо да върне делото на прокурора. Допуснатите нарушения от първия съд са засегнали действията на прокурора по съставяне на обвинителния акт, съгласно правилата на чл. 246 НПК. Те са довели до повдигане на обвинение, което не може да изпълни своите служебни функции да очертае обвинителната теза с необходимите предмет и обем на доказване, с оглед което се явява изцяло негодно. Така повдигнато, обвинението не може да служи като основание за постановяване на законосъобразна присъда. Обвинителният акт по своята функция съставлява обвинителната претенция на прокурора пред съда. За да изпълни функцията си, обвинението следва изчерпателно да отразява фактите, отнасящи се до всеки елемент от обективната и субективната страна на престъпленията, в чието извършване е обвинено лицето, срещу което се води наказателното производство. Това са минимално изискуемите условия за неговата валидност. Обвинителният акт следва да отговаря на изискванията на закона - чл. 246 НПК, така че да позволи произнасяне на законосъобразна, обоснована и справедлива присъда, и е едно от условията за това. Обвинителният акт е и този, който очертава предмета на присъдата и съдът е стриктно обвързан от неговите рамки. Липсата на ясна и точна обвинителна претенция отнема от валидността на обвинението, респективно неговите пороци неизменно се пренасят и към присъдата в случай, че такава е произнесена въпреки това.

Незаконосъобразно съдебния състав, в нарушение на вмененото му задължение служебно да следи за наличието на основания по чл. 248, ал.1, т.3 от НПК, не е констатирал своевременно тези пороци в съответния акт по реда на чл. 249 НПК, не е изразил волята си, че такива са налице, не ги е указал на прокурора, и не му е дал възможност да ги отстрани. Същевременно, по - нататък, съдът е използвал именно тези пороци, като основание да спре производството по делото и да отправи преюдициално запитване до съда на ЕС, опитвайки се да поправи пороците чрез разширително тълкуване и

приложение на процедурата по чл. 287, ал.1 от НПК и изменение на обвинението след приключване на съдебното следствие. Този подход на съда е в нарушение на принципите на наказателния процес, и това е така доколкото правилата за съставяне на обвинителния акт, съгласно чл. 246 НПК са уредени не само в интерес на подсъдимия, който трябва да знае обвинението и да го разбира, за да може да се защитава, но и в интерес на правосъдието, предполагащо съдът да е сезиран с валидна претенция в съдържанието ѝ /и като фактически твърдения, и като правна конструкция/, така че да може законосъобразно да се произнесе по приложението на закона. Съдът не може да абдикира от правилното изпълнение на това задължение само на процесуално основание и само поради процесуалните пороци във формата на претенцията пред него. Той е задължен да изпълни правомощията си за осигуряване на валидна за разглеждане наказателно-правна претенция. Следва да разглежда гаранциите по чл. 246 НПК като уредени в полза на защитата, но и в природата им на предпоставки за дейността по правосъдие. В противен случай, пристъпвайки към каквото и да е решение по същество, би постановил недопустим акт, поставен на порочна основа. Именно на тази плоскост следва да бъде приравнен подхода на решаващия съд да се опита да санира пороците в обвинителния акт по реда на чл. 287 от НПК, при липсата на хипотезите за това. Допускайки поправяне на процесуални дефекти в обвинителния акт, след като е приключил процеса по събиране на доказателства, първостепенният съд е заобиколил нормалния ход на съдебното производство, тъй като обвинителния акт следва механизма на процесуално доказване в съдебното производство. Правото на обвиняемия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението е динамичен процес, който в съдебна фаза се реализира на етап „разпоредително заседание“ и етап „съдебно следствие“. В посочените етапи подсъдимият може да реализира най-пълноценно правото на доказателствени искания в наказателното производство. На етап съдебно следствие се гарантира правото на подсъдимия да възразява срещу допускането от съда на обвинителен доказателствен материал и да има активно поведение срещу уличаващи подсъдимия показания. Защитната теза може да се оформи единствено на етап „съдебно следствие“, като ответна функция на обвинението, ето защо възприетия подход от първоинстанционния съд за допускане на ново обвинение след практически приключил етап „съдебно

следствие", е неправилен и незаконосъобразен и води до съществено нарушаване правото на защита на подсъдимия, доколкото съставлява нарушение на принципите за състезателен и справедлив процес.

Контролиращият съд, несъгласен с решението по същество на първата инстанция, бива изправен пред невъзможност от своя страна да постанови правилен и законосъобразен акт, доколкото и пред него тези процесуални нарушения продължават да съществуват. Ако този съд, въпреки допуснатите процедурни нарушения, постанови акт по същество, на свой ред ще ги задълбочи, като този път те ще проявят действието си не само в сферата на правосъдието като цяло, но и в сферата на правото на защита на подсъдимото лице, което изправено пред липса на годна обвинителна фактическа и правна рамка, е било в невъзможност да се защитава. Още повече, когато важна част от неговата защитна теза, както е в случая, е била насочена именно срещу този характер на обвинението.

Константна е съдебната практика, че обвинението следва да е ясно и точно формулирано, „за да не поражда каквито и да било съмнения относно действителната воля на държавното обвинение за фактическите и правни рамки на повдигнатото обвинение”. Ако от съда се иска, както прокурорът иска при това положение, само да подведе фактите под правото и каже кой е приложимият закон – при условие, че фактите в обвинението не са описани в нужната пълнота и еднозначност, респективно съдът трябва сам да ги установява, без подсъдимият да ги знае като съставомерни и включени в обвинението, то от съда се изисква същинско навлизане в обвинителната функция/каквото в случая е налице видно от Определение от 22.06.2020 г., в което съдът освен, че е отправил преюдициално запитване относно процедурната възможност да санира пропуските във фактическата рамка на повдигнатото обвинение, но си е позволил и да укаже числово и словесно конкретно какво изменение на правната квалификация му е необходимо, за да бъде постановен акт по същество/, пълно абстрахиране от прокурорската воля, както от фактическа, така и от правна страна, дерогиращо значението на обвинителната власт.

Законът така е уредил динамиката на наказателното производство, че нарушенията по смисъла на чл. 246 НПК не са с фатален характер, нито преклудират възможността на прокурора да ги отстрани.

Незаконосъобразно е обаче, тези нарушения да се компенсират по реда на чл. 287 от НПК, при липса на предвидена правна възможност за това в тази процедура. Напротив, единственото разрешение при тяхното наличие е отстраняването им по реда на връщане делото на прокурора, именно, за да знае съдът обвинителната претенция, по която следва да се произнесе. В противен случай винаги стои въпросът какво всъщност е решил съдът. В този смисъл, независимо от решението на съда на ЕС и директния ефект на чл.6, параграф 3 от Директивата, то при празнота на действащия процесуален ред, последните не могат да намерят приложение. Нещо повече, в решението на съда на ЕС по настоящото преюдициално запитване изрично е посочено, че произтичащите от чл.6, параграф 3 на Директива 2012/2013 права трябва да бъдат гарантирани в хода на цялото наказателно производство и предвид характера на ДП, което не е състезателно, съдът на ЕС също приема, че пороците в обвинението трябва да се открият в разпоредително заседание, а съдебното следствие да стартира едва след като подсъдимият е запознат с перфектен обвинителен акт.

Наличието на всички законови предпоставки за правилното разглеждане на предявеното обвинение, следва да е осигурено включително и във въззивното производство, и то по съображения, свързани и с правото на защита. Иначе казано, валидното обвинение е предпоставка и на въззивното производство, тъй като и този съд е съд по същество. Валидността на обвинението е предпоставка, без значение дали контролираният съд е постановил оправдателна или осъдителна присъда доколкото при всяко положение противното компроментира произнесената по него присъда.

Констатираните от въззивния съд процесуални нарушения при разглеждане на делото от първоинстанционния съд са от категорията на съществените и представляват основание по чл.348, ал.3, т.1, вр. ал.1, т.2 от НПК, като по необходимост предпоставят отмяна на първоинстанционната присъда и доколкото допуснатите още на досъдебното производство процесуални нарушения, свързани с несъобразяването на съдържанието на внесенния обвинителен акт с изискванията на чл. 246, ал.2 от НПК, респективно на постановлението за привличане на обвиняем не подлежат на ревизия от настоящата инстанция, то делото следва да бъде върнато на Софийски градски съд за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на подготвителните действия за

разглеждане на делото в съдебно заседание.

При наличието на изложените процесуални нарушения довели до незаконосъобразност на постановената присъда, липсват основания за отговор на доводите на прокурора и на защитата по съществото на делото - има ли извършени престъпления, респективно от кого са извършени и извършени ли са виновно.

Водим от горното на основание чл.335, ал. 2, вр. чл. 334, т.1 вр. чл.348, ал.3, т.1, , вр. ал.1, т.2 от НПК, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА присъда № 260041 от 14.12.2021г., постановена по НОХД № 174/20г. на СНС/закрит/, 14-ти състав и

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на СГС от стадия на подготвителните действия за разглеждане на делото в съдебно заседание.

Решението е окончателно и не подлежи на жалба или протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____